

Za dobrý skutek zlá odplata

Byl jednou jeden muž a ten jel do lesa na dřevo. Potkal tam medvěda.

„Dej sem koně, jinak ti v létě sežeru všechny ovce,“ řekl medvěd.

„Smiluj se nade mnou,“ odpověděl hospodář, „doma nemáme ani třísku, dovol mi, ať odvezu domů náklad dříví, jinak všichni umrzeme. Vrátím se sem s koněm zítra.“

Medvěd souhlasil a domluvili se tak, že pokud se zítra neobjeví, v létě přijde o všechny ovce.

Muž naložil dříví na vůz a vydal se na cestu domů, z té dohody ale moc velkou radost neměl, to jistě chápete. Cestou potkal lišáka.

„Copak tě tak trápí?“ zeptal se lišák.

„Inu, potkal jsem nahoře v lese medvěda,“ odpověděl muž, „a musel jsem mu slíbit, že mu zítra dovedu svého koně, protože jestli mu ho nedám, tak mi v létě roztrhá všechny ovce.“

„Snad nebude tak zle,“ řekl lišák. „Když mi dáš svého nejtlustšího berana, dostanu tě z toho, uvidíš.“

Hospodář mu to slíbil a řekl, že to také dodrží.

„Až přijdeš zítra k medvědovi s koněm,“ řekl lišák, „budu čekat schovaný tady za tím kamením a začnu volat, a až se medvěd zeptá, co to je, řekneš mu, že je to lovec Per, nejlepší střelec na světě – a pak si už musíš pomoci sám.“

Druhý den se vydal muž na cestu, a když potkal medvěda, začalo se zpoza kamení ozývat volání.

„Co to je?“ zeptal se medvěd.

„To je lovec Per, nejlepší střelec na světě,“ odpověděl muž. „Poznám ho po hlase.“

„Neviděls tu někde nějakého medvěda, Eriku?“ zavolal někdo z lesa.

„Řekni, že ne!“ poručil mu medvěd.

„Ne, žádného medvěda jsem tu neviděl,“ odpověděl Erik.

„A kdo to stojí vedle tvých saní?“ ozval se znovu hlas z lesa.

„Řekni, že je to hromada borových klád,“ pošeptal mu medvěd.

„To je jen hromada borových klád,“ zavolal Erik.

„Takové klády nakládáme na saně,“ pokračoval hlas z lesa, „jestli to nezvládneš sám, můžu ti přijít pomoci.“

„Řekni mu, že to zvládneš sám, a nalož mě na saně,“ poradil mu medvěd.

„Ne, děkuji ti, však si pomůžu sám,“ řekl muž a povalil medvěda na saně.

„Takové klády k saním přivazujeme,“ volal hlas z lesa. „Chceš, abych ti pomohl?“

„Řekni, že si pomůžeš sám, a pořádně mě přivaž,“ řekl medvěd.

„Ne, děkuji, však si pomůžu sám,“ řekl muž a začal medvěda přivazovat všemi provazy, které měl po ruce, takže medvěd nakonec nemohl pohnout ani tlapou.

„Do takových klád zasekneme sekyru, když je máme pevně přivázané,“ pokračoval hlas, „aspoň se v prudkém kopci lépe ovládají.“

„Dělej, jako že do mě zatínáš sekyru,“ zašeptal medvěd.

Hospodář vzal sekyru a rozsekl medvědovi hlavu, takže byl na místě mrtvý.

Muž a lišák se vraceli domů jako přátelé. Když došli ke statku, lišák řekl: „Rád bych šel s tebou dovnitř, ale nemám rád tvé psy. Počkám tady, než mi přineseš toho slíbeného berana. Ale vyber opravdu tučného.“

Muž mu to slíbil a poděkoval za pomoc. Hned vypráhl koně a vydal se k ovčínu.

„Kampak máš ještě namířeno?“ zeptala se ho žena.

„Musím do ovčína vybrat tučného berana a dát ho jako odměnu tomu hodnému lišákovi, co nám zachránil koně,“ odpověděl muž. „Slíbil jsem mu to.“

„To by tak scházelo, dát tomu zloději lišáckému ještě berana,“ řekla žena. „Koně máme, ještě k tomu medvěda a lišák nám už určitě ukradl víc husí, než za co stojí beran. A jestli je ještě neukradl, tak to jistě udělá,“ dodala. „Kdepak, strč do pytle dva nejzuřivější psy a pust' je na něj, tak se ho snad zbavíme.“

Hospodář usoudil, že je to dobrá rada, vzal dva zuřivé zrzavé psy, nacpal je do pytle a šel s nimi za lišákem.

„Máš berana?“ zeptal se lišák.

„Ano, pojd' si pro něj,“ řekl muž, uvolnil provaz na pytli a vypustil oba psy.

„To ne!“ vykřikl lišák a poskočil. „Staré rčení má pravdu, že za dobrý skutek je zlá odplata, a teď sám vidím, že přítel je příteli vlkem,“ stihl říct, než se rozběhl a oba psi za ním.

Vždycky proti proudu

Byl jednou jeden muž a ten měl ženu, která byla tak svéhlová a vzdorovitá, že s ní nebylo žádné pořízení. Prostě se s ní nedalo vyjít. Ať řekl, co řekl, chtěla vždycky pravý opak. Jedné letní neděle se muž s ženou vypravili obhlédnout pole.

Když došli k obilnému poli na druhé straně řeky, hospodář povídá: „Tak se mi zdá, že je čas začít sekat. Zítřka se do toho dáme.“

„Ano, zítřka můžeme stříhat,“ povídá jeho žena.

„Cože, stříhat? Snad sekat, ne?“

Ne, obilí budou stříhat, stála na svém žena.

„Není nic horšího než hloupost,“ řekl muž. „A tys nejspíš přišla o poslední zbytky už tak chabého rozumu. Už jsi někdy viděla, že by někdo stříhal pole?“

„Vím málo a víc vědět nepotřebuju,“ odvětila žena. „Jednu věc ovšem vím jistě. Pole se stříhá a hotovo.“ Na to už se nic říct nedalo, a tak muž souhlasil, že tedy budou obilí stříhat.

Pak šli dál, dohadovali se a hádali, až došli k mostu, který vedl přes řeku nad hlubokou tůň.

„Říká se, že dobré náradí ušetří polovinu námahy, ale tak se mi zdá, že jestli budeme stříhat obilí nůžkami na ovce, bude to pomalá sklizeň,“ řekl muž. „Nemůžeme to pole přece jen posekat?“

„Ne a ne – stříhat, stříhat, stříhat!“ křičela žena, vyskakovala do vzduchu jak smyslů zbavená a dvěma prsty naznačovala muži přednosem stříhání. Ale v tom rozčilení nedávala pozor, zakopla o trám na mostě a spadla do řeky.

Zvyk je sice železná košile, uvažoval hospodář, ale nebylo by špatné, kdybych měl pro jednu pravdu já.

Sešel k vodě, popadl ženu za vlasy a povytáhl jí hlavu nad hladinu. „Tak budeme to pole sekat?“ zeptal se.

„Stříhat, stříhat, stříhat,“ ječela.

Jen počkej, já tě naučím stříhat, to uvidíš, pomyslel si muž a hlavu jí zase potopil. Ale nepomohlo to, a když ji znovu vytáhl nad hladinu a ona tvrdila, že budou obilí stříhat, povzdychl si: Už to tak vypadá, že se ta ženská zbláznila. Někdo je hloupý a tušení o tom nemá, jiný je chytrý a najevo to nedá. Ale přece jen to zkusím ještě jednou. Jenže

sotva ji povytáhl nad hladinu, žena udělala prsty pohyb, jako by stríhala. Muž se strašlivě rozzlobil, ponořil ji znovu pod vodu a chvíli ji tam přidržel. Vzápětí mu však ruka povolila a klesla pod hladinu, protože žena najednou tak ztěžkla, že ji musel pustit.

„Cože, ty mě chceš stáhnout k sobě do hloubky? Tak si tam zůstaň, ty čarodějnice jedna, ženo nehodná,“ řekl muž. A tak tam zůstala.

Po chvíli se mu to ale rozleželo a řekl si, že jí přece jen dopřeje, aby ji pohřbili do posvěcené země, a tak chodil kolem řeky, pátral po ní a bídlem prohledával dno, ale najít ji nemohl. Přivedl lidi ze statku a prohledávali řeku všichni vespolek. Ať hledali, jak hledali, ženu nenašli.

„Kdepak,“ usoudil muž, „tohle k ničemu nevede. Ta ženská měla vždycky svou hlavu. Dokud byla naživu, vždycky byla proti všemu, tak nemůže být jiná ani teď. Musíme ji hledat proti proudu směrem k vodopádu. Třeba nemohla jinak než zase plout proti proudu.“

Jak řekl, tak udělali. Postupovali proti proudu a prohledali řeku až k vodopádu. A tam tělo té ženy skutečně našli. Však to také byla žena tak svéhlavá, že musela mířit vždycky proti proudu.

O kohoutovi, kukačce a tetřevovi

Kohout, kukačka a tetřev si společně koupili krávu. Když však zjistili, že nejsou s to se domluvit, jak si ji rozdělí, nakonec se dohodli, že krávu dostane ten, kdo se ráno probudí první. První se probudil kohout.

„Kráva je má, kráva je má!“

Jak zakokrhal, probudila se kukačka.

„Kuku, půlku, dostanu půlku,“ zakukala.

Jak zakukala, probudil se tetřev.

„Ču-ší, ču-ší, milí bratři, dělme se bratrsky, jak je spravedlivé, spravedlivé!“ ozval se tetřev.

Jestlipak víte, kdo by měl krávu dostat?

Přátelé až za hrob

Byli jednou dva mladíci a ti byli tak velcí přátelé, že se dohodli, že se nikdy nerozdělí, ani v životě, ani ve smrti. První zemřel ještě mladý a druhý se po nějakém čase ucházel o statkářovu dceru, zasnoubil se s ní a měl se s ní oženit. Když obcházel lidi a zval je na svatbu, stavil se na hřbitově, kde odpočíval jeho přítel, zaklepal na náhrobní kámen a zavolal ho. Nic se nedělo. Zaklepal a zavolal znovu, ale nikdo se neobjevil. Potřetí zaklepal ještě silněji a zavolal hlasitěji, ať přítel přijde, že s ním chce mluvit.

Po dlouhé době uslyšel harašení a nebožtík vystoupil z hrobu.

„To jsem rád, že jsi přišel,“ řekl ženich. „Už na tebe dlouho klepu a volám tě.“

„Byl jsem hodně daleko,“ odpověděl nebožtík, „takže jsem klepání a volání neslyšel.“ „Budu se dnes ženit,“ řekl živý chlapec, „a snad si pamatuješ, jak jsme mluvili o tom, že se budeme navzájem o svatbě doprovázet.“

Živý chlapec neměl moc času, protože se měl vrátit na statek nevěsty a pak hned jít do kostela. Ale bylo třeba chvíli počkat, mrtvý ho o to požádal, aby se mohl obléci a nastrojít se do kostela, protože tam s nimi musel.

Ano, nebožtík s nimi šel do kostela i z kostela, ale když svatba pokračovala a nastal čas sejmutí nevěstě svatební korunu z hlavy, chtěl se vrátit do hrobu. Ze staré známosti a přátelství ho ženich na hřbitov doprovodil. Když tam došli, zeptal se ženich, jaké to tam dole je a jestli tam je něco zvláštního, co by stálo za to vidět.

„Ano, jistě,“ odpověděl nebožtík, „viděl jsem tam ledacos.“

„To bych také docela rád viděl,“ řekl ženich, „co kdybych se šel s tebou podívat?“

„To můžeš,“ pokývl mrtvý přítel, „ale bude to chvíli trvat, tak počítej s tím, že budeš nějakou dobu pryč.“

To nevadí, usoudil ženich a vstoupil s mrtvým přítelem do hrobu. Ale než vešli dovnitř, mrtvý vytrhl na hřbitově drn trávy a položil ho příteli na hlavu. Dlouho putovali mlčenlivou temnotou, bažinatou krajinou porostlou křovím, až přišli k veliké bráně. Jakmile se jí mrtvý přítel dotkl, otevřela se. Uvnitř bylo tlumené světlo, nejdřív jakoby měsíční, ale čím déle šli, tím bylo jasnější. Zadlouho došli na místo se zelenými kopci porostlými bohatou hustou trávou, a tam se páslo početné stádo krav. Ale přestože měly tolik dobré pastvy, vypadaly nezdravě a vyhubele.

„Jak je to možné?“ zeptal se ženich. „Jak to, že jsou tak vyzáblé a vypadají tak uboze, a přitom se pasou na tak husté trávě?“

„To je podobenství o těch, kteří nikdy nemají dost, ať dostanou a nashromáždí sebevíc,“ odpověděl mrtvý přítel.

Pak pokračovali dál a ještě dál, na horské pastviny, kde nebylo nic než skály, ptačí kameny a mezi nimi malý flíček trávy. Páslo se tam velké stádo zvířat tak krásných, tučných a lesklých, že se na slunci jen třpytila.

„Cože?“ podivil se ženich. „Tyhle mají ubohou pastvu, a přitom vypadají tak dobře. Co to má znamenat?“

„To je podobenství o těch, kdo jsou spokojeni i s tím málem, co mají,“ řekl nebožtík.

Pak šli dál a ještě dál, až přišli k velkému jezeru. Tolik svítilo a lesklo se, že se na ně ženich ani nevydržel dívat.

„Tady se posad,“ řekl mrtvý, „na chvíli tě tu nechám.“

S těmi slovy odešel, ženich se posadil, a jak tak chvíli seděl, přišlo na něj spaní, a jako by mu v tom hlubokém spánku všechno zmizelo. Pak se nebožtík vrátil.

„To je dobře, žes tu zůstal sedět a já tě tu tak našel,“ řekl. Ženich se chtěl zvednout, ale zjistil, že je obrostlý mechem a býlím, a tak musel zůstat, kde byl. Když ze sebe všechno odtrhal, vydali se na cestu zpátky a mrtvý přítel doprovodil ženicha až ke svému hrobu.

Tam se rozloučili a rozdělili, a jakmile ženich vystoupil na zem, pustil se cestou ke dvoru, kde se konala svatba. Ale když tam došel, nechápal, co se stalo, protože tam nic nepoznával. Rozhlížel se na všechny strany a ptal se každého, koho potkal. Nikdo však nic nevěděl ani o nevěstě, ani o jejích příbuzných, ani o rodičích. Nepotkal ani nikoho, koho znal, všichni naopak kroutili hlavou nad tou podivnou postavou, která se jich ptala na cestu a vypadala jako strašák. Když nenašel nikoho známého, vydal se k pastrovi a pověděl mu o své rodině, jak se ženíl a jak ze svatby odešel. Pastor o tom nic nevěděl, ale hledal ve starých kostelních zápisech a zjistil, že mládencova svatba se konala

před dávnou dobou a lidé, o nichž ženich mluví, žili před čtyřmi sty lety. Od té doby vyrostl před farou obrovský dub. Ženich na něj vylezl a chtěl se rozhlédnout kolem. Ale protože spal v záhrobí čtyři sta let a vrátil se domů jako stařec, z dubu už nedokázal slézt. Byl ztuhlý a neohebný, jak se dalo čekat, a když se pokusil dostat dolů, zapotácel se, spadl, zlomil si vaz a zemřel.

O kohoutovi, který spadl do kotle s pivem

Byla jednou jedna slepice a kohout, chodili po poli, hledali, hrabali a zobali. Jednou našla slepice zrnko ječmene a kohout šištičku chmele a rozhodli se, že si vyrobí slad a uvaří vánoční pivo.

„Nasbírám ječmen, připravím slad, uvařím pivo a bude určitě výborné,“ kvokala slepice.

„Je mladinka dost silná?“ byl zvědavý kohout, vyletěl na okraj kotle a chtěl ochutnat. Ale jakmile se naklonil, že ochutná jeden doušek, a zatřepetal křídly, spadl po hlavě do kotle a utopil se.

Když to slepice viděla, rozrušilo ji to tak, že vylétla na krbovou římsu a dala se do pláče: „Kokokodák, co teď? Kokokodák, co teď?“ Kvokala bez ustání a zdálo se, že nikdy nepřestane.

„Co se ti stalo, slepičko? Proč tak pláčeš?“ zeptal se ruční mlýnek.

„Ale, kohout mi spadl do kotle na pivo a dočista se utopil,“ odpověděla slepice. „Proto tak pláču.“

„Když s tím nemůžu nic udělat, tak budu aspoň mlít,“ řekl mlýnek a pustil se ze všech sil do mletí.

Všimla si toho židle a zeptala se: „Co se ti stalo, mlýnku? Proč pořád meleš?“

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na římse a pláče a já melu,“ odpověděl mlýnek.

„Když s tím nemůžu nic udělat, tak budu aspoň vrzat,“ řekla židle, vrtěla se a vrzala.

Uslyšely to dveře a zeptaly se: „Co se ti stalo, židle? Proč tak vržeš?“

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na krbové římse a pláče, mlýnek mele a já vržu,“ odpověděla židle.

„Když s tím nemůžeme nic udělat, tak budeme aspoň práskat,“ řekly dveře a s rámusem se začaly zavírat a otvírat.

Uslyšel to hrnec na popel. „Proč sebou práskáte, otevíráte se a zavíráte?“

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na krbové římse a pláče, mlýnek mele, židle vrže a my práskáme,“ řekly dveře.

„Když s tím nemůžu nic udělat, tak budu aspoň doutnat,“ řekla popelnice a všude bylo hned plno dýmu.

Všimly si toho hrábě opřené o zed' a nahlédly dovnitř.

„Proč tak doutnáš, popelnice?“ zeptaly se.

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na krbové římse a pláče, mlýnek mele, židle vrže, dveře práskají a já doutnám.“

„Když s tím nemůžeme nic dělat, tak budeme aspoň hrabat,“ řekly hrábě a daly se do hrabání.

Viděla to osika.

„Proč pořád hrabete?“ zeptala se.

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na krbové římse a pláče, mlýnek mele, židle vrže, dveře práskají, popelnice doutná a my hrabeme.“

„Když s tím nemůžu nic udělat, tak rozechvěju všechny své lístky,“ rozhodla se osika. Všimli si toho ptáci.

„Proč se tak chvěješ, osiko?“ zeptali se jí.

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na krbové římse a pláče, mlýnek mele, židle vrže, dveře práskají, popelnice doutná, hrábě hrabou a já se chvěju.“

„Když s tím nemůžeme nic udělat, tak si vytrháme peří,“ řekli ptáci a začali si šukat peří, až létalo vzduchem.

Zpozoroval to hospodář a zeptal se jich: „Proč si škubete peří, ptáci?“

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na krbové římse a pláče, mlýnek mele, židle vrže, dveře práskají, popelnice doutná, hrábě hrabou, osika se chvěje a my si škubeme peří,“ odpověděli ptáci.

„Když s tím nemůžu nic dělat, tak aspoň roztrhám březová košťata,“ řekl muž a začal trhat březová košťata, až větvičky létaly na všechny strany.

Jeho žena vařila kaši k večeři a viděla ho oknem.

„Proč trháš ta košťata, muži?“ zeptala se.

„Ale, kohout spadl do pivního kotle a utopil se, slepice sedí na krbové římse a pláče, mlýnek mele, židle vrže, dveře práskají, popelnice doutná, hrábě hrabou, osika se chvěje, ptáci si škubou peří a já trhám březová košťata.“

„Když s tím nemůžu nic dělat, tak aspoň pomažu stěny kaší,“ řekla žena a hned to také udělala. Brala jednu naběračku po druhé a mazala kaši na stěny, takže to vypadalo, že dům je postavený z kaše.

Pak uspořádali pohřební hostinu za kohouta, který spadl do pivního kotle a utopil se, a jestli tomu nevěříte, tak se tam dojděte podívat a ochutnejte to pivo i tu kaši.

Skříňka s vzácností

Byl jednou jeden malý chlapec a ten se vydal na cestu. Po chvíli našel skříňku. Tam bude určitě něco vzácného, řekl si. Ale ať jí otáčel, jak chtěl, a převracel ji na všechny strany, nedokázal ji otevřít. V té bude určitě něco opravdu vzácného, pomyslel si.

Šel dál a po chvíli našel maličký klíček. Unavil se, posadil se a napadlo ho, co kdyby se klíček hodil do skříňky, protože na ní byla malá klíčová dírka. Vytáhl klíček a zkusil ho. Nejdřív foukl do očka na klíči,

pak foukl do klíčové dírky, strčil klíč dovnitř a otočil. „Cvak,“ ozvalo se v zámku, chlapec zvedl víčko a bylo to.

A uhodnete, co bylo uvnitř?

Zkuste uhádnout, co bylo uvnitř. :)

